

ZAKON

O RAČUNOVODSTVU I REVIZIJI

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet uređivanja i primena zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se način vođenja poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje, obelodanjivanje i obrada godišnjih finansijskih izveštaja, uslovi i način vršenja revizije finansijskih izveštaja i interna revizija.

Odredbe ovog zakona odnose se na privredna društva, zadruge, banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje, davaoce finansijskog lizinga, dobrovoljne penzijske fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, berze i brokersko – dilerska društva i druga pravna lica (u daljem tekstu: pravna lica).

Odredbe ovog zakona odnose se i na fizička lica koja samostalno obavljaju privrednu delatnost radi sticanja dobitka, a koja poslovne knjige vode po sistemu dvojnog knjigovodstva (u daljem tekstu: preduzetnici), ako posebnim propisima nije drukčije uređeno.

Odredbe ovog zakona odnose se i na pravna lica i druge oblike organizovanja koje je pravno lice osnovalo u inostranstvu, ako za njih propisima tih država nije utvrđena obaveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izveštaja.

Odredbe ovog zakona odnose se i na ogranke i druge organizacione delove stranih pravnih lica sa sedištem u inostranstvu, koji obavljaju privrednu delatnost u Republici Srbiji, ako posebnim propisima nije drukčije uređeno.

Banke i druge finansijske organizacije, kao i društva za osiguranje, koji su osnivači pravnih lica sa sedištem u inostranstvu, dužni su da na zahtev Narodne banke Srbije obezbede podatke na osnovu kojih se može sagledati poslovanje tih pravnih lica.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na budžete i korisnike budžetskih sredstava, crkve i verske zajednice, kao i na organizacije obaveznog socijalnog osiguranja, ako posebnim propisima nije drukčije uređeno.

2. Zakonska, profesionalna i interna regulativa

Član 2.

Pravna lica i preduzetnici dužni su da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje, obelodanjivanje i reviziju finansijskih izveštaja, kao i internu reviziju vrše u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom.

Pod zakonskom regulativom podrazumevaju se zakoni i podzakonski propisi koji se donose za izvršavanje zakona.

Pod profesionalnom regulativom podrazumevaju se Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja; Međunarodni računovodstveni standardi – MRS (International Accounting Standards – IAS), odnosno Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja – MSFI (International Financial Reporting Standards – IFRS), tumačenja koja su sastavni deo standarda, Međunarodni standardi revizije – MSR (International Standards on Auditing – ISA) i Kodeks etike za profesionalne računovođe (Code of Ethics for Professional Accountants).

Pod internom regulativom podrazumevaju se opšti akti koje donosi pravno lice, odnosno preduzetnik, a koji sadrže posebna uputstva i smernice za vođenje poslovnih knjiga, računovodstvenu politiku za priznavanje, procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, uputstva i smernice za usvajanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja, kao i druga pitanja vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izveštaja za koja je ovim zakonom propisano da se uređuju opštim aktom pravnog lica, odnosno preduzetnika, u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom.

Preduzetnik može, ali ne mora, da donosi opšta akta iz stava 4. ovog člana.

Malo pravno lice i preduzetnik može, a veliko pravno lice, srednje pravno lice, matično pravno lice koje u skladu sa zakonom sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje, pravno lice koje emituju hartije od vrednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i svi izdavaoci hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata, obavezno primenjuju MRS, odnosno MSFI.

Ministar nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: ministar finansija), propisuje način priznavanja, merenja i procenjivanja imovine i obaveza, prihoda i rashoda malih pravnih lica i preduzetnika, koji ne primenjuju MRS, odnosno MSFI, u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom.

3. Prevod i objavljivanje profesionalne regulative

Član 3.

Prevod, objavljivanje i usklađivanje MRS, MSFI i MSR u skladu sa preporukama Međunarodne federacije računovođa (IFAC), Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i Komiteta za međunarodnu praksu revizije (IAPC), vrše pravna lica, odnosno organi koji od odgovarajućeg organa Međunarodne federacije računovođa (IFAC) dobiju pravo za prevod i objavljivanje.

Rešenje o utvrđivanju MRS, MSFI i MSR iz stava 1. ovog člana donosi ministar finansija i to rešenje objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srbije".

4. Ovlašćeni revizor i ovlašćeni interni revizor

Član 4.

U cilju zaštite javnog interesa u vezi sa finansijskim izveštavanjem, ovim zakonom se utvrđuje profesionalno zvanje ovlašćeni revizor i ovlašćeni interni revizor.

Ovlašćeni revizor je nezavisno profesionalno lice koje obavlja reviziju i odgovara za pravilnost obavljanja revizije, sastavljanje izveštaja o reviziji i izražavanje revizorskog mišljenja u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i ovim zakonom.

Profesionalno zvanje ovlašćeni revizor može da stekne lice koje ima visoku školsku spremu, radno iskustvo na poslovima eksterne revizije finansijskih izveštaja ili interne revizije u trajanju od tri godine, odnosno tri godine radnog iskustva kao rukovodilac na poslovima računovodstva, položen ispit za sticanje ovog profesionalnog zvanja i koje nije osuđivano za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje ovih poslova.

Ovlašćeni interni revizor je lice koje ima odgovarajuće profesionalno zvanje stečeno u skladu sa ovim zakonom.

Profesionalno zvanje ovlašćeni interni revizor može da stekne lice koje ima visoku školsku spremu, radno iskustvo na poslovima eksterne revizije finansijskih izveštaja ili interne revizije, u trajanju od tri godine, odnosno radno iskustvo u trajanju od pet godina na poslovima računovodstva, položen ispit za sticanje ovog profesionalnog zvanja i koje nije osuđivano za krivična dela koja ga čine nedostojnim za obavljanje ovih poslova.

Pod radnim iskustvom za polaganje ispita za sticanje profesionalnih zvanja iz st. 3. i 5. ovog člana smatra se iskustvo stečeno u radnom odnosu na neodređeno ili na određeno vreme.

O stečenom profesionalnom zvanju iz st. 3. i 5. ovog člana izdaje se sertifikat od strane Komore ovlašćenih revizora (u daljem tekstu: Komora), u skladu sa ovim zakonom.

5. Sprovođenje ispita za sticanje profesionalnih zvanja

Član 5.

Polaganje ispita za sticanje profesionalnog zvanja iz člana 4. stav 1. ovog zakona vrši se po programu koji utvrđuje Komora.

Na program iz stava 1. ovog člana saglasnost daje ministar finansija.

Rešenje o davanju saglasnosti iz stava 2. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 6.

Organizovanje polaganja ispita za sticanje profesionalnih zvanja iz člana 4. stav 1. ovog zakona vrši Komora. Za sprovođenje ispita Komora obrazuje posebnu komisiju.

Komora, strukovno udruženje ili drugo pravno lice može da organizuje obuku za polaganje ispita za sticanje profesionalnih zvanja iz stava 1. ovog člana, kao i stručno usavršavanje lica koja imaju sertifikat o tim zvanjima, u skladu sa međunarodnim smernicama i zahtevima za edukaciju profesionalnih računovođa.

6. Razvrstavanje pravnih lica

Član 7.

Pravna lica, u smislu ovog zakona, razvrstavaju se na mala, srednja i velika, u zavisnosti od prosečnog broja zaposlenih, godišnjeg prihoda i vrednosti imovine utvrđene na dan sastavljanja finansijskih izveštaja u poslovnoj godini.

U srednja pravna lica razvrstavaju se ona pravna lica koja na dan sastavljanja finansijskih izveštaja ispunjavaju najmanje dva od sledećih kriterijuma:

1) da je prosečan broj zaposlenih u godini za koju se podnosi godišnji izveštaj od 50 do 250;

2) da je godišnji prihod od 2.500.000 EUR do 10.000.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti;

3) da je prosečna vrednost poslovne imovine (na početku i na kraju poslovne godine) od 1.000.000 EUR do 5.000.000 EUR u dinarskoj protivvrednosti.

Pravna lica koja imaju niže od najnižih iznosa u pokazateljima kod najmanje dva od navedenih kriterijuma iz stava 2. ovog člana, razvrstavaju se u mala pravna lica, a pravna lica koja imaju veće iznose od najvećih u pokazateljima kod najmanje dva od navedenih kriterijuma iz stava 2. ovog člana, razvrstavaju se u velika pravna lica.

U srednja pravna lica razvrstavaju se i pravna lica koja imaju veće iznose od najvećih pokazatelja kod jednog od kriterijuma navedenih u stavu 2. ovog člana.

Razvrstavanje u skladu sa navedenim kriterijumima vrši pravno lice samostalno na dan sastavljanja finansijskih izveštaja i dobijene podatke koristi za narednu poslovnu godinu.

Novoosnovana pravna lica razvrstavaju se, u smislu stava 2. ovog člana, na osnovu podataka iz finansijskih izveštaja tekuće poslovne godine i broja meseci poslovanja, a utvrđeni podaci koriste se za tekuću i narednu poslovnu godinu.

Prosečan broj zaposlenih izračunava se tako što se ukupan zbir zaposlenih krajem svakog meseca, uključujući i zaposlene u inostranstvu, podeli sa brojem meseci.

Obaveštenje o razvrstavanju, u smislu ovog zakona, pravno lice dužno je da, uz finansijski izveštaj za prethodnu poslovnu godinu, dostavi Narodnoj banci Srbije koja verifikuje dostavljeno obaveštenje o razvrstavanju.

Ako pravno lice odbije da obaveštenje o razvrstavanju uskladi sa zahtevom Narodne banke Srbije, u narednoj poslovnoj godini koriste se podaci o veličini pravnog lica utvrđeni od strane Narodne banke Srbije.

Nezavisno od kriterijuma iz stava 2. ovog člana, banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje, davaoci finansijskog lizinga, dobrovoljni penzijski fondovi, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima, berze i brokersko – dilerska društva, smatraju se velikim pravnim licima, a preduzetnici malim pravnim licima.

II. ORGANIZACIJA RAČUNOVODSTVA I RAČUNOVODSTVENE ISPRAVE

1. Organizacija računovodstva

Član 8.

Pravna lica i preduzetnici opštim aktom, u skladu sa ovim zakonom, uređuju organizaciju računovodstva na način koji omogućava sveobuhvatno evidentiranje, kao i sprečavanje i otkrivanje pogrešno evidentiranih poslovnih promena, uređuju interne računovodstvene kontrolne postupke, utvrđuju računovodstvene politike, određuju lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost nastanka poslovne promene i sastavljanje i kontrolu računovodstvenih isprava o poslovnoj promeni, uređuju kretanje računovodstvenih isprava i utvrđuju rokove za njihovo dostavljanje na dalju obradu.

Pravno lice i preduzetnik koji vrši obradu podataka na računaru dužan je da koristi standardni računovodstveni softver koji omogućava funkcionisanje sistema internih računovodstvenih kontrola i onemogućava brisanje proknjiženih poslovnih promena.

Unos podataka u poslovne knjige organizuje se tako da omogućí:

- 1) kontrolu ulaznih podataka;
- 2) kontrolu ispravnosti unetih podataka;
- 3) uvid u promet i stanje računa glavne knjige;
- 4) uvid u hronologiju obavljenog unosa poslovnih promena;
- 5) čuvanje i korišćenje podataka.

2. Računovodstvene isprave

Član 9.

Knjiženje poslovnih promena na imovini, obavezama i kapitalu, prihodima i rashodima vrši se na osnovu računovodstvenih isprava, koje mogu biti u pisanom ili elektronskom obliku.

Računovodstvena isprava predstavlja pisani dokaz o nastaloj poslovnoj promeni i obuhvata sve podatke potrebne za knjiženje u poslovnim knjigama tako da se iz računovodstvene isprave može saznati osnov i vrsta poslovne promene i koja je potpisana od strane lica koja su ovlašćena za sastavljanje i kontrolu računovodstvenih isprava.

Fotokopija računovodstvene isprave je osnov za knjiženje poslovne promene, pod uslovom da je na njoj navedeno mesto čuvanja originalne isprave, sa potpisom odgovornog lica.

Računovodstvenom ispravom smatra se i isprava dobijena telekomunikacionim putem, uključujući i elektronsku razmenu podataka između računara u skladu sa odgovarajućim standardima iz ove oblasti.

Računovodstvena isprava poslata telekomunikacionim putem mora da bude potpisana digitalnim potpisom, u skladu sa zakonom i potvrđena elektronskom porukom na osnovu ugovora koji je potpisan između pošiljaoca i primaoca.

Pošiljalac je odgovoran da podaci na ulazu u telekomunikacioni sistem budu zasnovani na računovodstvenim ispravama, kao i za čuvanje originalne isprave.

Za tačnost prenesenih poruka odgovoran je davalac usluga, odnosno posrednik u obavljanju EDI (Electronic Data Interchange) transakcije.

3. Odgovornost za sastavljanje računovodstvenih isprava

Član 10.

Lica odgovorna za sastavljanje i kontrolu računovodstvenih isprava svojim potpisom, u pisanom ili elektronskom obliku, potvrđuju da je računovodstvena isprava potpuna, istinita, računski tačna i da prikazuje poslovnu promenu.

Kontrolu računovodstvenih isprava ne mogu da vrše lica koja su zadužena materijalnim stvarima (vrednostima) na koje se isprave odnose.

Računovodstvene isprave sastavljene na računaru mogu da imaju elektronski potpis osobe koja je ispravu sastavila ili autorizovan digitalni potpis.

4. Rokovi dostavljanja računovodstvenih isprava i rokovi knjiženja

Član 11.

Lica koja sastavljaju i vrše prijem računovodstvenih isprava, dužna su da potpisanu ispravu i drugu dokumentaciju u vezi sa nastalom promenom dostave računovodstvu odmah po izradi, odnosno prijemu, a najkasnije u roku od tri dana od dana kada je poslovna promena nastala, odnosno u roku od tri dana od datuma prijema.

Lica koja vode poslovne knjige, posle sprovedene kontrole primljenih računovodstvenih isprava, dužna su da računovodstvene isprave proknjiže u poslovnim knjigama narednog dana, a najkasnije u roku od pet dana od dana prijema.

III. POSLOVNE KNJIGE

1. Pojam i vrste poslovnih knjiga

Član 12.

Poslovne knjige predstavljaju jednoobrazne evidencije o stanju i promenama na imovini, obavezama i kapitalu i prihodima i rashodima pravnih lica i preduzetnika.

Poslovne knjige jesu dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Dnevnik i glavna knjiga vode se po sistemu dvojnog knjigovodstva.

Član 13.

Dnevnik je poslovna knjiga u koju se poslovne promene unose prema redosledu njihovog nastanka, odnosno prema redosledu prijema računovodstvene isprave.

Glavna knjiga je potpuni skup računa, sa svojstvom ravnoteže, za sistematsko obuhvatanje stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima i rashodima i koja je podloga za sastavljanje finansijskih izveštaja.

Pomoćne knjige su analitičke evidencije koje se vode za nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i opremu, investicione nekretnine, dugoročne finansijske plasmane, zalihe, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, obaveze, kapital i dr.

U dnevnik blagajne se unose poslovne promene koje nastaju po osnovu gotovine i drugih vrednosti koje se vode u blagajni pravnog lica i preduzetnika. Dnevnik blagajne zaključuje se na kraju svakog dana i dostavlja se računovodstvu istog, a najkasnije narednog dana.

Poslovne knjige mogu da se vode u slobodnim listovima, povezane ili prenete na neki od elektronskih ili magnetnih medija, tako da po potrebi mogu da se odštampaju ili prikažu na ekranu.

Član 14.

Poslovne knjige vode se za poslovnu godinu koja je jednaka kalendarskoj, osim u slučaju iz člana 24. stav 2. ovoga zakona, kada se poslovne knjige vode za poslovnu godinu koja je različita od kalendarske.

Otvaranje poslovnih knjiga vrši se na početku poslovne godine na osnovu zaključnog bilansa stanja prethodne godine.

Novoosnovana pravna lica i preduzetnici otvaraju poslovne knjige na osnovu bilansa osnivanja koji se sastavlja na osnovu popisa imovine i obaveza, sa stanjem na dan upisa u registar kod organa, odnosno organizacije nadležne za vođenje registra privrednih subjekata.

Predstavništva koja ne obavljaju privrednu delatnost vode poslovne knjige u skladu sa posebnim propisima.

2. Kontni okvir

Član 15.

Pravna lica i preduzetnici poslovne promene knjiže na računima propisanim kontnim okvirom.

Kontni okvir i sadržinu računa u kontnom okviru, na način koji obezbeđuje punu primenu MRS/MSFI, propisuje:

1) ministar finansija - za privredna društva, zadruge, preduzetnike, berze i brokersko – dilerska društva, kao i za druga pravna lica;

2) guverner Narodne banke Srbije - za Narodnu banku Srbije, banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje, davaoce finansijskog lizinga, dobrovoljne penzijske fondove i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima.

3. Poveravanje vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izveštaja

Član 16.

Pravno lice, odnosno preduzetnik opštim aktom uređuje školsku spremu, radno iskustvo i ostale uslove za lice koje vodi poslovne knjige i sastavlja finansijske izveštaje.

Pravno lice i preduzetnik opštim aktom određuje lice zaposleno kod pravnog lica i preduzetnika kome poverava vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja.

Član 17.

Vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja pravno lice, odnosno preduzetnik može poveriti ugovorom, u skladu sa ovim zakonom, privrednom društvu ili preduzetniku registrovanom za pružanje računovodstvenih usluga koji ima zaposlena lica kojima poverava vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja i koji ispunjavaju uslove iz opšteg akta.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje, davaoce finansijskog lizinga, dobrovoljne penzijske fondove, društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima i berze i brokersko – dilerska društva.

IV. POPIS IMOVINE I OBAVEZA

1. Usklađivanje poslovnih knjiga i obaveza vršenja popisa

Član 18.

Usklađivanje prometa i stanja glavne knjige sa dnevnikom i pomoćnih knjiga sa glavnom knjigom vrši se pre popisa imovine i obaveza i pre sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja.

Pravno lice, odnosno preduzetnik vrši popis imovine i obaveza i usklađuje stanje po knjigama sa stanjem po popisu na kraju poslovne godine.

Pravno lice, odnosno preduzetnik može predvideti opštim aktom i duže periode za vršenje popisa knjiga, filmova, fotosa, arhivske građe i slično, s tim što ti periodi ne mogu biti duži od pet godina.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, pravno lice, odnosno preduzetnik može opštim aktom predvideti da se popis određene imovine vrši i u toku godine.

Član 19.

Pored popisa imovine i obaveza iz člana 18. ovog zakona, pravno lice, odnosno preduzetnik vrši popis i usklađivanje stanja i prilikom primopredaje dužnosti računopolagača, promene prodajnih cena proizvoda i robe u prodavnici, statusne promene, promene pravne forme, otvaranja, odnosno zaključenja postupka redovne likvidacije i stečaja pravnog lica i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Način i rokove vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem propisuje ministar finansija.

2. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Član 20.

Pravna lica i preduzetnici dužni su da pre sastavljanja finansijskih izveštaja, usaglase međusobna potraživanja i obaveze što se dokazuje odgovarajućom ispravom.

Poverilac je dužan da pre sastavljanja finansijskih izveštaja dostavi dužniku spisak neplaćenih računa.

Lica iz stava 1. ovog člana dužna su da odgovore na zahtev ovlašćenog revizora za nezavisnu potvrdu stanja potraživanja i obaveza.

Pravno lice, odnosno preduzetnik dužan je da u Napomenama uz finansijske izveštaje obelodani neusaglašena potraživanja i obaveze.

V. PRIZNAVANJE I PROCENJIVANJE ELEMENATA FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Član 21.

Za priznavanje, procenjivanje elemenata finansijskih izveštaja, kao i za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, pravno lice, odnosno preduzetnik, primenjuje regulativu iz člana 2. ovog zakona.

VI. ZAKLJUČIVANJE POSLOVNIH KNJIGA I ČUVANJE RAČUNOVODSTVENIH ISPRAVA, POSLOVNIH KNJIGA I FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

1. Zaključivanje poslovnih knjiga

Član 22.

Poslovne knjige se zaključuju posle knjiženja svih poslovnih promena i obračuna na kraju poslovne godine, kao i u slučajevima statusnih promena, prestanka poslovanja, i u drugim slučajevima u kojima je neophodno zaključiti poslovne knjige.

Pomoćne knjige koje se koriste više od jedne godine zaključuju se po prestanku njihovog korišćenja.

Poslovne knjige se zaključuju najkasnije do roka za dostavljanje finansijskih izveštaja.

2. Čuvanje računovodstvenih isprava, poslovnih knjiga i finansijskih izveštaja

Član 23.

Pravna lica i preduzetnici dužni su da uredno čuvaju računovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijske izveštaje i da opštim aktom odrede odgovorna lica i poslovne prostorije za njihovo čuvanje, kao i način čuvanja.

Finansijski izveštaji i izveštaji o izvršenoj reviziji čuvaju se 20 godina.

Dnevnik i glavna knjiga čuvaju se 10 godina.

Pomoćne knjige čuvaju se pet godina.

Trajno se čuvaju isplatne liste ili analitičke evidencije zarada ako predstavljaju bitne podatke o zaposlenom.

Pet godina se čuvaju isprave na osnovu kojih se unose podaci u poslovne knjige.

Pet godina se čuvaju isprave platnog prometa u ovlašćenim finansijskim institucijama platnog prometa.

Dve godine se čuvaju prodajni i kontrolni blokovi, pomoćni obrasci i slična dokumentacija.

Rokovi čuvanja računovodstvenih isprava i poslovnih knjiga iz stava 1. ovog člana računaju se od poslednjeg dana poslovne godine na koju se odnose.

Preduzeća za reviziju čuvaju pet godina dokumentaciju na osnovu koje je obavljena revizija.

Računovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijski izveštaji čuvaju se u originalu ili korišćenjem drugih sredstava arhiviranja utvrđenih zakonom.

Računovodstvene isprave, poslovne knjige i finansijski izveštaji čuvaju se u poslovnim prostorijama pravnog lica, odnosno preduzetnika, odnosno kod pravnih lica ili preduzetnika kojima je povereno vođenje poslovnih knjiga.

Ako se poslovne knjige vode na računaru, uporedo sa memorisanim podacima, pravno lice, odnosno preduzetnik mora da obezbedi i memorisanje aplikativnog softvera, kako bi podaci bili dostupni kontroli.

Pri otvaranju postupka likvidacije ili stečaja, računovodstvene isprave i poslovne knjige zapisnički se predaju likvidacionom, odnosno stečajnom upravniku.

VII. FINANSIJSKI IZVEŠTAJI

1. Obaveza sastavljanja finansijskih izveštaja

Član 24.

Pravno lice i preduzetnik sastavljaju i prikazuju finansijske izveštaje za tekuću poslovnu godinu sa stanjem na dan 31. decembra tekuće godine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, zavisno pravno lice čije matično pravno lice sa sedištem u inostranstvu ima poslovnu godinu različitu od kalendarske godine, može uz saglasnost ministra finansija, odnosno guvernera Narodne banke Srbije za pravna lica (osim banaka) iz člana 26. stav 2. ovog zakona, da sastavlja i prikazuje finansijske izveštaje sa stanjem na poslednji dan poslovne godine koja je različita od kalendarske.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, kod koga nastanu statusne promene (spajanje, podela i odvajanje) ili prodaja, sastavlja finansijske izveštaje na dan utvrđen u odluci o promeni, odnosno na dan utvrđen u ugovoru o prodaji.

Poslovne promene nastale između dana bilansa i dana upisa u registar privrednih subjekata obuhvataju se u poslovnim knjigama prethodnog pravnog lica ili novog pravnog lica, što se utvrđuje u odluci o promeni.

Finansijski izveštaji sastavljaju se i u slučaju otvaranja, odnosno zaključenja stečaja, odnosno postupka likvidacije pravnog lica.

2. Finansijski izveštaji

Član 25.

Finansijski izveštaji su:

- 1) Bilans stanja;
- 2) Bilans uspeha;
- 3) Izveštaj o tokovima gotovine;
- 4) Izveštaj o promenama na kapitalu;
- 5) Napomene uz finansijske izveštaje;
- 6) Statistički aneks.

Bilans stanja predstavlja pregled imovine, obaveza i kapitala na određeni dan.

Bilans uspeha predstavlja pregled prihoda, rashoda i rezultata ostvarenih u određenom vremenskom periodu.

Izveštaj o tokovima gotovine pruža informacije o primanjima i izdavanjima gotovine i gotovinskih ekvivalenata tokom određenog obračunskog perioda.

Izveštaj o promenama na kapitalu pruža informacije o promenama na kapitalu pravnih lica tokom određenog obračunskog perioda.

Napomene uz finansijske izveštaje sadrže osnovu za prikazivanje finansijskih izveštaja i usvojene računovodstvene politike, kao i druga obelodanjivanja u skladu sa MRS, odnosno MSFI ili u skladu sa regulativom iz člana 2. stav 7. ovog zakona.

Statistički aneks sadrži određene statističke i statusne podatke.

Član 26.

Ministar finansija propisuje sadržinu i formu obrazaca finansijskih izveštaja za potrebe jedinstvenog informisanja i statističke obrade za:

- 1) privredna društva, zadruge, preduzetnike i druga pravna lica;
- 2) berze i brokersko - dilerska društva.

Guverner Narodne banke Srbije propisuje sadržaj i formu obrazaca finansijskih izveštaja za Narodnu banku Srbije, banke i druge finansijske organizacije, društva za osiguranje, davaoce finansijskog lizinga, dobrovoljne penzijske fondove i društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondovima.

3. Konsolidovani finansijski izveštaji

Član 27.

Pravna lica koja imaju kontrolu (kontrolno, odnosno matično pravno lice) nad jednim ili više pravnih lica (podređeno, odnosno zavisno pravno lice), u skladu sa zakonom i sa zahtevima MRS/MSFI, obavezna su da sastavljaju, prikazuju, dostavljaju i obelodanjuju konsolidovane finansijske izveštaje.

Konsolidovani finansijski izveštaji su izveštaji ekonomske celine, koju čine matično i sva zavisna pravna lica.

Izuzetno, ukoliko vrednosti imovine, odnosno prihoda matičnog i zavisnih pravnih lica, ne računajući interne plasmane i potraživanja, odnosno prihode matičnog i zavisnih pravnih lica, u zbiru čine malo pravno lice, u smislu člana 7. ovog zakona, nisu obavezna da sastavljaju, dostavljaju i obelodanjuju konsolidovane finansijske izveštaje.

4. Usvajanje i odgovornost za finansijske izveštaje

Član 28.

Godišnje finansijske izveštaje usvaja skupština ili drugi nadležni organ pravnog lica, odnosno preduzetnik.

Organ upravljanja pravnog lica, odnosno preduzetnik, odgovoran je za istinito i pošteno prikazivanje finansijskih izveštaja.

Finansijske izveštaje potpisuje zakonski zastupnik pravnog lica, odnosno preduzetnik, kao i lice određeno opštim aktom za njegovo sastavljanje iz člana 16. ovog zakona.

Finansijski izveštaji mogu biti potpisani digitalnim potpisom, ako se izveštaji prikazuju u elektronskom obliku u skladu sa odgovarajućim standardom.

VIII. INTERNA REVIZIJA

Član 29.

Pravno lice može da obezbedi, a u zakonom određenim slučajevima dužno je da obezbedi, internu reviziju sa zadatkom da ispituje, ocenjuje i prati adekvatnost i efikasnost računovodstvenog sistema i sistema internih kontrola, u skladu sa zakonom.

Sistem internih kontrola obuhvata sve procedure i postupke koje je rukovodstvo pravnog lica utvrdilo u cilju obezbeđenja urednog i efikasnog poslovanja pravnog lica, pridržavanja utvrđene politike rukovodstva, očuvanja integriteta sredstava, sprečavanja i otkrivanja kriminalnih radnji i grešaka, primene zakonskih propisa, tačnosti i potpunosti računovodstvenih evidencija, kao i blagovremenog sastavljanja pouzdanih finansijskih informacija.

IX. DOSTAVLJANJE, OBELODANJIVANJE I OBRADA FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Član 30.

Veliko pravno lice, srednje pravno lice, matično pravno lice koje u skladu sa zakonom sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje, pravno lice koje emituju hartije od vrednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i izdavalac hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata, dužno je da Narodnoj banci Srbije dostavi usvojene finansijske izveštaje u skladu sa zahtevima MRS/MSFI.

Malo pravno lice i preduzetnik dužno je da Narodnoj banci Srbije dostavi usvojene finansijske izveštaje, koje čine bilans stanja, bilans uspeha i Statistički aneks.

Član 31.

Pravno lice, odnosno preduzetnik, dužni su da odobrene finansijske izveštaje za izveštajnu godinu dostave Narodnoj banci Srbije, najkasnije do kraja februara naredne godine, osim ako posebnim propisom nije drukčije uređeno.

Usvojene finansijske izveštaje, od strane skupštine ili drugog organa, za izveštajnu godinu u kojima je revizijom izvršena korekcija u odnosu na finansijske izveštaje iz stava 1. ovog člana, sa mišljenjem revizora, obveznici revizije dužni su da dostave Narodnoj banci Srbije, najkasnije do 30. septembra naredne godine, osim ako posebnim propisom nije drukčije uređeno.

Ako u usvojenim finansijskim izveštajima nisu revizijom vršene korekcije, obveznik revizije dužan je da u roku iz stava 2. ovoga člana dostavi samo mišljenje revizora.

Pravna lica koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje dužna su da usvojene konsolidovane izveštaje za izveštajnu godinu dostave Narodnoj banci Srbije, najkasnije do kraja aprila naredne godine, odnosno najkasnije do 31. oktobra naredne godine, ako je revizijom izvršena njihova korekcija, a ako korekcija nije vršena, obveznik revizije je dužan da dostavi samo mišljenje revizora.

Pravna lica i preduzetnici koji finansijske izveštaje sastavljaju u skladu sa članom 24. st. 2, 3. i 5. ovog zakona dostavljaju ih Narodnoj banci Srbije, u roku od 60 dana od dana kada su finansijski izveštaji sastavljeni.

Član 32.

Obveznici revizije iz člana 37. ovog zakona dužni su da obelodane Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu i Napomene uz finansijske izveštaje, zajedno sa mišljenjem revizora, najkasnije do 30. septembra tekuće godine u štampi, časopisima ili putem WEB SITE-a, a pravna lica iz člana 31. stav 5. ovog zakona - u roku od šest meseci od dana kada su finansijski izveštaji sastavljeni.

Član 33.

Narodna banka Srbije primljene finansijske izveštaje iz člana 31. ovog zakona obrađuje i objavljuje podatke iz tih izveštaja, na osnovu kojih se sagledavaju rezultati poslovanja i finansijski položaj pravnih lica i preduzetnika.

Podaci iz stava 1. ovog člana javni su i dostupni svim pravnim i fizičkim licima.

Finansijske izveštaje iz stava 1. ovog člana Narodna banka Srbije čuva 20 godina.

Član 34.

Bliže uslove i način prijema, kontrole i obrade finansijskih izveštaja, i davanje podataka iz tih izveštaja kao i naknadu za obavljanje tih poslova propisuje Narodna banka Srbije.

Član 35.

Narodna banka Srbije na osnovu podataka iz člana 33. ovog zakona i drugih evidencija koje ona vodi, kao i podataka koje joj dostavljaju drugi nadležni organi, vodi registar podataka o bonitetu pravnih lica i preduzetnika.

Član 36.

Bliže uslove i način vođenja registra podataka o bonitetu pravnih lica i preduzetnika, davanja podataka i mišljenja o bonitetu, kao i naknadu za davanje podataka i mišljenja o bonitetu propisuje Narodna banka Srbije.

X. REVIZIJA FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

1. Revizija finansijskih izveštaja

Član 37.

Revizija godišnjih finansijskih izveštaja obavezna je za velika i srednja pravna lica, matična pravna lica koja, u skladu sa ovim zakonom, sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje, za pravna lica koja emituju hartije od vrednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu, kao i za sve izdavaoce hartija od vrednosti.

Mala pravna lica i preduzetnici mogu da odluče da vrše reviziju finansijskih izveštaja, u skladu sa ovim zakonom.

Poreski organ može da vrši kontrolu finansijskih izveštaja malih pravnih lica i preduzetnika.

Način vršenja kontrole iz stava 3. ovog člana propisuje ministar finansija.

Emitenti hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata koji emitovanje vrše putem javne ponude dužni su da pribave izveštaj o izvršenoj reviziji za godinu koja prethodi godini u kojoj vrše izdavanje hartija od vrednosti, odnosno drugih finansijskih instrumenata.

Posebne ugovorene revizije finansijskih izveštaja pravnih lica i preduzetnika ne smatraju se revizijom godišnjih finansijskih izveštaja u smislu ovog zakona.

2. Obavljanje revizije

Član 38.

Revizija godišnjih finansijskih izveštaja obavlja se u skladu sa ovim zakonom i Međunarodnim standardima revizije (MSR).

Reviziju finansijskih izveštaja obavljaju lica koja imaju profesionalno zvanje u skladu sa ovim zakonom, odnosno ovlašćeni revizori koji imaju licencu za rad na poslovima revizije finansijskih izveštaja (u daljem tekstu: licencirani ovlašćeni revizori), zaposleni u preduzeću za reviziju i koji su članovi Komore.

Reviziju finansijskih izveštaja mogu da obavljaju i ovlašćeni revizori iz člana 73. st. 2. i 3. ovog zakona bez licence za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja, najduže do isteka roka iz člana 73. stav 4. ovog zakona.

Reviziju finansijskih izveštaja mogu da obavljaju i revizori i ovlašćene računovođe iz člana 73. stav 5. ovog zakona, zaposleni u preduzeću za reviziju, najduže u roku propisanom tim stavom, ali ne mogu da izražavaju revizorsko mišljenje u izveštaju o izvršenoj reviziji.

Licencirani ovlašćeni revizor vrši reviziju finansijskih izveštaja i u izveštaju o izvršenoj reviziji nedvosmisleno izražava mišljenje o tome da li finansijski izveštaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima prikazuju finansijsko stanje, poslovni rezultat i tokove gotovine i da li su sastavljeni u skladu sa MRS, odnosno MSFI, odnosno u skladu sa propisima iz člana 2. ovog zakona.

Mišljenje ovlašćenog revizora mora biti izraženo u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i može biti pozitivno, mišljenje sa rezervom, negativno ili se revizor uzdržava od mišljenja.

Preduzeće za reviziju iz stava 2. ovog člana može da obavlja reviziju kod pravnih lica iz člana 37. stav 1. ovog zakona, ako u radnom odnosu ima najmanje tri licencirana ovlašćena revizora. Preduzeće za reviziju može da obavlja reviziju kod srednjih pravnih lica ako ima najmanje jednog licenciranog ovlašćenog revizora.

Reviziju finansijskih izveštaja može da obavlja isto preduzeće za reviziju najviše pet godina uzastopno kod istog pravnog lica, osim ako drugim zakonom nije drukčije uređeno.

Izuzetno, preduzeće za reviziju može obavljati reviziju kod istog pravnog lica, najviše još pet godina, osim ako drugim zakonom nije drukčije uređeno, ukoliko reviziju vrše drugi ovlašćeni revizori tog preduzeća za reviziju (rotiranje revizora).

Revizija finansijskih izveštaja iz člana 37. ovog zakona obavlja se za svaku godinu, na osnovu podataka o razvrstavanju pravnih lica za prethodnu godinu.

Nadležni organ pravnog lica odlučuje o izboru preduzeća za reviziju u skladu sa zakonom.

Ovlašćeni revizor izabranog preduzeća za reviziju ima pravo da prisustvuje sednici skupštine, odnosno drugog organa, prilikom usvajanja godišnjih finansijskih izveštaja i da dobija sva potrebna obaveštenja i dokumenta koje dobijaju članovi organa upravljanja za tu sednicu.

Ovlašćeni revizor ima pravo uvida u sva dokumenta, poslovne knjige i obračune i da od članova organa upravljanja i rukovodstva pravnog lica zahteva i dobije sva dodatna objašnjenja neophodna za obavljanje revizije.

Ovlašćeni revizor je dužan da dobijene podatke i informacije koristi isključivo za potrebe revizije i ne može ih saopštiti trećim licima, osim u slučajevima kriminalnih radnji, u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i u skladu sa zakonom.

Revizija se obavlja na osnovu ugovora, koji je obveznik za reviziju dužan da zaključi sa preduzećem za reviziju, najkasnije, do kraja kalendarske, odnosno poslovne godine.

Preduzeća za reviziju dužna su da Ministarstvu nadležnom za poslove finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo) dostave spisak zaključenih ugovora o reviziji iz stava 16. ovog člana najkasnije do kraja tekuće godine.

3. Davanje i oduzimanje licenci za obavljanje revizije

Član 39.

Komora izdaje, produžava i oduzima licence za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja ovlašćenim revizorima i vodi Registar izdatih licenci za obavljanje poslova revizije.

Komora, uz saglasnost ministra finansija, propisuje uslove za sticanje, produžavanje i oduzimanje licenci iz stava 1. ovog člana.

4. Preduzeća za reviziju

Član 40.

Preduzeće za reviziju osniva se u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Preduzeće za reviziju mora da ispunjava i sledeće posebne uslove:

- 1) da ovlašćeni revizori ili preduzeća za reviziju, kao osnivači preduzeća za reviziju imaju većinsko upravljačko pravo;
- 2) da ima dozvolu za obavljanje poslova revizije;
- 3) da ovlašćeni revizori osnivači preduzeća za reviziju i ovlašćeni revizori zaposleni u preduzeću za reviziju nisu pod kontrolom bilo kog lica ili interesnih grupa, u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe;
- 4) da imaju u radnom odnosu propisan broj ovlašćenih revizora koji imaju licencu iz člana 38. ovog zakona;
- 5) da je član Komore.

Preduzeće za reviziju obavezno je da se osigura od rizika od odgovornosti za štetu koju može prouzrokovati pogrešno izraženo revizorsko mišljenje licenciranog ovlašćenog revizora, kao i zbog neprimenjivanja Međunarodnih standarda revizije i Kodeksa etike za profesionalne računovođe.

Preduzeće za reviziju može, osim revizije finansijskih izveštaja, da pruža usluge vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja finansijskih izveštaja i da vrši procenu vrednosti imovine i kapitala.

Preduzeće za reviziju ne može da vrši reviziju kod pravnog lica kome istovremeno pruža usluge iz stava 4. ovog člana.

Preduzeće za reviziju može pravnim licima kod kojih vrši reviziju da pruža savetodavne usluge u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe.

Član 41.

Dozvolu za obavljanje poslova revizije na osnovu koje se preduzeće za reviziju registruje za obavljanje poslova revizije izdaje Ministarstvo.

Član 42.

Zahtev za izdavanje dozvole za obavljanje poslova revizije osnivač preduzeća za reviziju podnosi Ministarstvu.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana, osnivač podnosi:

- 1) statut ili osnivački akt, u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva;
- 2) interni akt kojim je uređena metodologija obavljanja revizije;
- 3) podatke o licima koja će obavljati reviziju sa dokazima o radu na neodređeno radno vreme sa punim radnim vremenom i sa dokazom da imaju profesionalno zvanje i licencu za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja, u skladu sa ovim zakonom;
- 4) podatke o osnivačima.

Član 43.

Ministarstvo je dužno da odluči o zahtevu iz člana 42. ovog zakona u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Ako nisu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom, Ministarstvo rešenjem odbija zahtev iz stava 1. ovog člana.

Rešenje iz stava 2. ovog člana konačno je, a protiv njega može da se pokrene upravni spor.

Član 44.

Preduzeće za reviziju, u roku od 30 dana od dana dobijanja dozvole za obavljanje poslova revizije, podnosi zahtev za upis u Registar preduzeća za reviziju, koji vodi Ministarstvo i dostavlja dokaze o radu na neodređeno i određeno vreme sa punim radnim vremenom licenciranih ovlašćenih revizora (overene fotokopije ugovora o radu, radne knjižice i prijave organizacijama obaveznog socijalnog osiguranja i dr.) i licence za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja.

Sadržinu registra iz stava 1. ovog člana bliže uređuje ministar finansija.

Član 45.

Reviziju ne može da obavlja:

- 1) preduzeće za reviziju koje je akcionar, ulagač sredstava ili osnivač pravnog lica kod kojeg se obavlja revizija;

2) preduzeće za reviziju - kod pravnog lica koje je akcionar, ulagač sredstava ili osnivač tog preduzeća za reviziju;

3) ovlašćeni revizor koji nema licencu za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja;

4) licencirani ovlašćeni revizor koji je akcionar, ulagač sredstava ili osnivač pravnog lica kod koga se obavlja revizija;

5) licencirani ovlašćeni revizor koji je srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kog stepena, a u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, supružnik ili srodnik po tazbini do drugog stepena, bez obzira da li je brak prestao, usvojilac, odnosno usvojenik osnivača ili direktora pravnog lica kod kojeg se obavlja revizija i staralac, odnosno hranilac osnivača pravnog lica kod kojeg se obavlja revizija.

Član 46.

Preduzeće za reviziju u kojem se broj licenciranih ovlašćenih revizora smanji ispod broja propisanog ovim zakonom, dužno je da o toj promeni obavesti Ministarstvo u roku od osam dana od dana nastale promene.

Preduzeće za reviziju, koje u toku obavljanja revizije ostane bez i jednog licenciranog ovlašćenog revizora dužno je da prekine poslove revizije i o tome obavesti pravno lice kod kojeg se obavlja revizija i Ministarstvo u roku od osam dana od dana nastale promene, a pravno lice započetu reviziju poverava drugom preduzeću za reviziju.

U slučajevima iz st. 1. i 2. ovog člana, preduzeće za reviziju ne može da zaključuje nove ugovore o obavljanju revizije dok ponovo ne ispuni uslove iz člana 38. stav 7. ovog zakona i o tome obavesti Ministarstvo.

Član 47.

U slučaju otkrivanja materijalno značajnih radnji koje imaju elemente krivičnog dela, preduzeće za reviziju je dužno da u skladu sa MSR, obavesti rukovodstvo pravnog lica i nadležni državni organ, u skladu sa zakonom.

Član 48.

Ministarstvo donosi rešenje o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova revizije preduzeću za reviziju ako:

1) ne obavlja reviziju u skladu sa odredbama ovog zakona;

2) je dozvola za obavljanje poslova revizije izdata na osnovu neistinitih podataka osnivača;

3) ne podnese zahtev za upis u Registar preduzeća za reviziju;

4) se broj licenciranih ovlašćenih revizora smanji ispod propisanog broja, a preduzeće za reviziju, u roku od tri meseca od nastanka promene, ne poveća broj licenciranih ovlašćenih revizora do broja propisanog ovim zakonom i o tome ne obavesti Ministarstvo.

Rešenje iz stava 1. ovog člana konačno je, a protiv njega može da se pokrene upravni spor.

Član 49.

Kad rešenje o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova revizije iz člana 48. ovog zakona bude izvršno, Ministarstvo dostavlja primerak rešenja nadležnom organu, odnosno organizaciji koja vodi registar privrednih subjekata.

XI. KOMORA OVLAŠĆENIH REVIZORA

1. Osnivanje Komore

Član 50.

Radi unapređenja i razvoja računovodstvene i revizorske profesije, primene međunarodne računovodstvene i revizorske regulative i harmonizacije sa tom regulativom, zaštite opšteg i pojedinačnog interesa u obavljanju poslova u toj oblasti, organizovanja u pružanju usluga u navedenoj oblasti, sprovođenja ispita za sticanje profesionalnog zvanja davanja i oduzimanja licenci za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja, kao i radi ostvarivanja drugih ciljeva, osniva se Komora ovlašćenih revizora.

Članovi Komore su ovlašćeni revizori koji su zaposleni u preduzeću za reviziju i ovlašćeni interni revizori, kao i preduzeća za reviziju.

Komora je pravno lice sa sedištem u Beogradu.

2. Poslovi koje obavlja Komora

Član 51.

Komora obavlja sledeće poslove:

1) prati primenu Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja, Međunarodnih standarda revizije, Međunarodnih standarda kontrole kvaliteta i Kodeksa etike za profesionalne računovođe;

2) prati proces harmonizacije računovodstvene i revizorske regulative sa međunarodnom profesionalnom regulativom;

3) donosi program, vrši obuku kandidata, organizuje ispite i izdaje sertifikate za sticanje profesionalnih zvanja, kao i pravila za kontinuirano profesionalno usavršavanje, u skladu sa međunarodnim zahtevima za profesionalno osposobljavanje i ovim zakonom;

4) propisuje uslove za sticanje, produžavanje i oduzimanje licenci za obavljanje poslova revizije ovlašćenim revizorima za rad na poslovima revizije finansijskih izveštaja, u skladu sa ovim zakonom;

5) izdaje, produžava i oduzima licence za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja ovlašćenim revizorima i vodi registar izdatih licenci ovlašćenim revizorima za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja;

6) vodi registre izdatih sertifikata za profesionalna zvanja;

7) utvrđuje kriterijume i vrši nostrifikaciju profesionalnih zvanja stečenih u inostranstvu;

8) najmanje jednom godišnje obaveštava Ministarstvo o primeni međunarodnih standarda u oblasti računovodstva i revizije i Kodeksa etike za profesionalne računovođe kod pravnih lica i u preduzećima za reviziju;

9) utvrđuje kriterijume za obrazovanje cena revizorskih usluga preduzeća za reviziju;

10) saraduje sa međunarodnim profesionalnim organizacijama;

11) dostavlja Ministarstvu godišnji finansijski izveštaj i izveštaj o radu;

12) obavlja poslove za koje je ovlašćena od strane Međunarodne federacije računovođa i drugih međunarodnih profesionalnih organizacija;

13) obavlja i druge poslove utvrđene osnivačkim aktom Komore.

Poslove iz stava 1. tač. 3) do 7) ovog člana Komora obavlja kao poverene.

Akti iz stava 1. tač 5) i 7) ovog člana su konačni i protiv njih se može pokrenuti upravni spor.

Za obavljanje stručnih i administrativnih poslova Komora obrazuje stručnu službu. U pogledu službenog jezika i pisma, stručne spreme i osposobljenosti zaposlenih koji rade na poverenim poslovima državne uprave i u pogledu kancelarijskog poslovanja na rad stručne službe primenjuju se propisi vezani za državnu upravu.

Organizacija i način obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana bliže se uređuje statutom i opštim aktima Komore.

Na statut i druge opšte akte Komore saglasnost daje Ministarstvo u roku od 30 dana od dana njihovog usvajanja u organima Komore.

Rešenje o davanju saglasnosti na statut Komore objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Član 52.

Komora je ovlašćena da postane član Međunarodne federacije računovođa (IFAC), u skladu sa statutom te federacije.

3. Organi Komore

Član 53.

Organi Komore jesu Skupština, Savet, Nadzorni odbor i Disciplinska komisija.

Član 54.

Skupština je najviši organ Komore.

Skupština bira predsednika Skupštine iz reda ovlašćenih revizora članova Komore.

Za predsednika Skupštine ne može biti izabrano lice koje je član političke stranke i funkcioner u smislu zakona kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija, ili funkcioner sindikalne organizacije.

Ministar finansija daje saglasnost na izbor predsednika Skupštine.

Predsednik Skupštine bira se na period od pet godina i isto lice ne može ponovo da bude izabrano na tu funkciju.

Skupština:

1) donosi statut Komore, poslovnik o radu, utvrđuje pravila za primenu Kodeksa etike za profesionalne računovođe, donosi pravilnik o disciplinskom postupku i stručna pravila;

2) bira i opoziva članove organa i tela u sastavu Komore u skladu sa ovim zakonom i statutom, osim članova koji su prema odredbama ovog zakona predstavnici određenih organa i organizacija, koje imenuju ti organi i organizacije;

3) donosi program za sticanje profesionalnih zvanja iz člana 4. ovog zakona, u skladu sa međunarodnim smernicama i zahtevima za profesionalno osposobljavanje i sa ovim zakonom;

4) obrazuje komisiju za sprovođenje ispita iz člana 6. stav 1. ovog zakona;

5) propisuje uslove za sticanje, produžavanje i oduzimanje licenci za rad ovlašćenim revizorima za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja;

6) odlučuje o iznosu članskog doprinosa koji plaćaju članovi da bi se pokrili troškovi aktivnosti Komore, kao i o iznosu naknada za polaganje ispita i upis u registre koje vodi;

7) razmatra i usvaja izveštaj o aktivnostima drugih organa i odobrava finansijski plan Komore;

8) usvaja godišnji izveštaj o poslovanju Komore i godišnje finansijske izveštaje Komore i sa mišljenjem revizora dostavlja Ministarstvu;

9) obavlja i druge poslove na osnovu statuta Komore, u skladu sa ovim zakonom.

Predstavnik Ministarstva je član Skupštine.

Član 55.

Savet je izvršni organ Komore.

Savet čine: predsednik, potpredsednik, jedan predstavnik Ministarstva, jedan predstavnik Narodne banke Srbije, jedan predstavnik Udruženja banaka Srbije, jedan predstavnik Komisije za hartije od vrednosti, jedan univerzitetski profesor i četiri ovlašćena revizora zaposlena u preduzećima za reviziju.

Predsednika i potpredsednika predlažu članovi Komore, iz reda članova Komore.

Za predsednika i potpredsednika Saveta ne može biti izabrano lice koje je član političke stranke i funkcioner u smislu zakona kojim se uređuje

sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija, ili funkcioner sindikalne organizacije.

Ministar finansija daje saglasnost na imenovanje predsednika i potpredsednika Saveta.

Predsednik i potpredsednik Saveta biraju se na period od pet godina i ista lica ne mogu ponovo da budu birana na tu funkciju.

Savet:

1) priprema predlog statuta i drugih opštih akata koje donosi Skupština;

2) priprema predlog programa za sticanje profesionalnog zvanja iz člana 4. ovog zakona, u skladu sa međunarodnim smernicama i zahtevima za profesionalno osposobljavanje, u skladu sa ovim zakonom;

3) predlaže članove komisije za sprovođenje ispita iz člana 6. stav 1. ovog zakona;

4) predlaže uslove za sticanje, produžavanje i oduzimanje licenci ovlašćenim revizorima za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja;

5) odlučuje o izdavanju, produžavanju i oduzimanju licenci ovlašćenim revizorima za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja;

6) odlučuje o upisu i brisanju članova iz registara koje Komora vodi;

7) utvrđuje procedure za praćenje primene međunarodnih standarda revizije i Kodeksa etike za profesionalne računovođe u preduzećima za reviziju;

8) utvrđuje smernice za obavljanje interne revizije, u skladu sa međunarodnim opšteprihvaćenim principima za obavljanje interne revizije;

9) obavlja i druge poslove na osnovu zakona i statuta Komore.

Član 56.

Nadzorni odbor ima pet članova.

Nadzorni odbor čine: predsednik, potpredsednik, jedan predstavnik Ministarstva i dva predstavnika preduzeća za reviziju.

Predsednika i potpredsednika predlažu članovi Skupštine Komore, iz reda članova Komore.

Za predsednika i potpredsednika Nadzornog odbora ne može biti izabrano lice koje je član političke stranke i funkcioner u smislu zakona kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija, ili funkcioner sindikalne organizacije.

Ministar finansija daje saglasnost na imenovanje predsednika i potpredsednika Nadzornog odbora.

Predsednik i potpredsednik biraju se na period od pet godina i ista lica ne mogu ponovo da budu izabrana na tu funkciju.

Nadzorni odbor:

- 1) vrši nadzor nad zakonitošću rada Komore;
- 2) pregleda godišnji izveštaj o radu i finansijske izveštaje, kao i druge akte Komore;
- 3) obavlja i druge poslove na osnovu ovog zakona i statuta Komore.

Član 57.

Disciplinska komisija je organ Komore koji sprovodi ovlašćenja utvrđena statutom i pravilnikom o disciplinskom postupku u sprovođenju disciplinskih i drugih mera, u skladu sa ovim zakonom.

Disciplinsku komisiju čine: tri člana Komore, jedan predstavnik Ministarstva finansija i jedan predstavnik Ministarstva pravde.

Član 58.

Delokrug poslova, način izbora, kao i broj i sastav pojedinih organa iz čl. 53. do 57. ovog zakona bliže se utvrđuje statutom Komore.

4. Sredstva za rad Komore

Član 59.

Komora stiče sredstva za rad od članskog doprinosa, naknade za sprovođenje ispita i izdavanje sertifikata, licenci, naknade za upis i davanje podataka iz registara koje vodi, donacija, sponzorstva, poklona i drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Sredstva za početak rada Komore mogu se obezbediti iz budžeta Republike Srbije.

Komora, uz saglasnost Ministarstva, utvrđuje visinu članskog doprinosa, naknade za sprovođenje ispita i izdavanje sertifikata i licenci, kao i visinu naknade za upis i davanje podataka iz registara koje vodi.

Rešenje o davanju saglasnosti iz stava 3. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

XII. NACIONALNA KOMISIJA ZA RAČUNOVODSTVO

Član 60.

Vlada, na predlog Ministarstva, obrazuje Nacionalnu komisiju za računovodstvo (u daljem tekstu: Komisija) sa zadatkom da:

- 1) prati proces primene direktiva Evropske unije iz oblasti računovodstva i revizije i predlaže odgovarajuća rešenja za nacionalno zakonodavstvo;
- 2) prati proces primene međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS, odnosno MSFI) i predlaže Ministarstvu rešenja za eventualne probleme koji mogu da nastanu u postupku primene tih standarda;

3) prati izmene u međunarodnoj računovodstvenoj i revizorskoj regulativi (MRS/MSFI, odnosno MSR) i da o tome izveštava Ministarstvo;

4) predlaže strategiju, smernice i akcioni plan za poboljšanje kvaliteta finansijskog izveštavanja i inicira donošenje novih ili izmene postojećih propisa iz oblasti računovodstva;

5) ostvaruje saradnju sa Ministarstvom, Komorom, fakultetima koji imaju katedre iz oblasti računovodstva i revizije, kao i sa domaćim i stranim strukovnim organizacijama.

Član 61.

Komisija je dužna da Ministarstvu najmanje jednom mesečno dostavlja izveštaj o svome radu.

Član 62.

Vlada, na predlog Ministarstva, imenuje predsednika i šest članova Komisije, od čega dva člana na predlog strukovnih udruženja iz oblasti računovodstva i revizije, a jednog na predlog Narodne banke Srbije.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Komisije obavlja Ministarstvo.

Naknada za rad predsednika i članova Komisije obezbeđuje se iz budžeta Republike Srbije.

Visinu naknade predsedniku i članovima Komisije određuje Vlada, na predlog Ministarstva.

XIII. NADZOR

1. Nadzor nad radom preduzeća za reviziju

Član 63.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo preko ovlašćenih lica.

Obrazac legitimacije ovlašćenog lica i način izdavanja propisuje ministar finansija.

Inspekcijski nadzor nad radom preduzeća za reviziju vrši se najmanje jedanput godišnje.

Ovlašćeno lice Ministarstva u postupku vršenja inspekcijskog nadzora ima pravo i dužnost da:

1) u poslovnim prostorijama preduzeća za reviziju vrši uvid u opšte i pojedinačne akte, evidenciju i drugu dokumentaciju radi utvrđivanja činjenica i okolnosti koje su bitne za vršenje nadzora i pri tome utvrđuje naročito:

(1) naziv i sedište pravnog lica kod koga se obavlja revizija,

(2) broj i datum ugovora, vrstu revizije ili usluge i vreme na koje je ugovor zaključen,

(3) podatke o osnivanju preduzeća za reviziju,

(4) podatke o osnivačima preduzeća za reviziju,

(5) broj licenciranih ovlašćenih revizora u radnom odnosu na neodređeno i određeno vreme,

(6) da li se Ministarstvu dostavljaju podaci o zaključenim ugovorima o reviziji,

(7) da li su ugovoreni poslovi osigurani od odgovornosti za štetu,

(8) da li postoji zabrana obavljanja revizije kod pojedinačnih pravnih lica,

(9) da li se primenjuje profesionalna regulativa iz oblasti revizije,

(10) da li postoje razlozi za oduzimanje dozvole za obavljanje poslova revizije preduzeću za reviziju;

2) zahteva dodatno dostavljanje dokumentacije za koju smatra da je neophodno;

3) preduzima druge mere i radnje za koje je ovlašćeno zakonom.

Nadzor iz stava 4. ovog člana može se vršiti i na obrazložen zahtev Komore.

Preduzeće za reviziju dužno je da omogući ovlašćenom licu Ministarstva pristup u službene prostorije i potrebne uslove za vršenje nadzora, da mu pruži sva tražena obaveštenja i stavi na uvid isprave i podatke o poslovanju preduzeća.

Član 64.

O izvršenom nadzoru u preduzeću za reviziju sačinjava se zapisnik.

Primerak zapisnika dostavlja se preduzeću za reviziju.

Član 65.

Ako ovlašćeno lice Ministarstva utvrdi da su opštim ili pojedinačnim aktom ili preduzetom radnjom povređene odredbe ovog zakona, ima obavezu i ovlašćenje da:

1) naloži rešenjem otklanjanje utvrđene povrede ovog zakona i odredi rok u kome se to mora učiniti;

2) preduzme druge mere i radnje za koje je ovlašćeno zakonom.

Član 66.

Protiv rešenja ovlašćenog lica može se izjaviti žalba ministru finansija u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Žalba na rešenje iz člana 65. tačka 1) ovog zakona ne odlaže izvršenje rešenja.

Ministar finansija dužan je da u roku od 30 dana od dana prijema žalbe rešenjem odluči po žalbi.

Protiv konačnog rešenja iz člana 65. tačka 1) ovog zakona i rešenja iz stava 3. ovog člana ne može se pokrenuti upravni spor.

Ako preduzeće za reviziju ne postupi u skladu sa nalogom i u roku utvrđenom u konačnom rešenju iz člana 65. tačka 1) ovog zakona, Ministarstvo na predlog ovlašćenog lica donosi rešenje o oduzimanju dozvole za obavljanje poslova revizije.

Rešenje iz stava 5. ovog člana konačno je i protiv njega se može pokrenuti upravni spor.

Primerak rešenja iz stava 5. ovog člana Ministarstvo dostavlja i organizaciji nadležnoj za vođenje registra privrednih subjekata.

2. Nadzor nad radom Komore

Član 67.

Ministarstvo finansija vrši nadzor nad radom Komore u vršenju ovim zakonom poverenih poslova državne uprave, u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava.

XIV. KAZNE NE ODREDBE

Član 68.

Novčanom kaznom od 100.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice ako:

1) se ne razvrsta u mala, srednja ili velika pravna lica, u skladu sa članom 7. ovog zakona;

2) opštim aktom ne uredi organizaciju računovodstva na način iz člana 8. stav 1. ovog zakona;

3) vrši obradu podataka na računaru, a ne obezbedi računovodstveni softver koji omogućava funkcionisanje sistema internih računovodstvenih kontrola i onemogućava brisanje proknjiženih poslovnih promena (član 8. stav 2);

4) računovodstvene isprave i dokumentaciju ne dostavi na knjiženje u propisanom roku i ako poslovnu promenu ne proknjiži u poslovnim knjigama u propisanom roku (član 11);

5) opštim aktom ne odredi lice kome se poverava vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja (član 16. stav 2);

6) vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje finansijskih izveštaja poveri suprotno odredbama člana 17. stav 1. ovog zakona;

7) ne izvrši popis imovine i obaveza u propisanom roku (član 18. st. 2. i 3. i član 19);

8) kao poverilac ne dostavi svom dužniku stanje neplaćenih računa i ako ne obelodani u Napomenama uz finansijske izveštaje neusaglašena potraživanja i obaveze (član 20. st. 2. i 4);

9) ne odgovori na zahtev ovlašćenog revizora za nezavisnu potvrdu stanja potraživanja i obaveza (član 20. stav 3);

10) ne sastavlja i ne prikazuje finansijske izveštaje u skladu sa ovim zakonom (član 21);

11) ne zaključi poslovne knjige u zakonom propisanim slučajevima i rokovima, ili ako finansijske izveštaje, poslovne knjige i računovodstvene isprave ne čuva na način i u rokovima propisanim ovim zakonom (član 22. i član 23. st. 1. do 13);

12) ne dostavi finansijske izveštaje u skladu sa članom 31. ovog zakona;

13) u rokovima iz člana 32. ovog zakona ne obelodani finansijske izveštaje;

14) ne izvrši reviziju finansijskih izveštaja u skladu sa članom 37. st. 1. i 5. ovog zakona;

15) vrši reviziju suprotno članu 40. stav 5. ovog zakona.

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara.

Član 69.

Novčanom kaznom od 5.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj preduzetnik za radnje iz člana 68. stav 1. tač. 2) do 12) ovog zakona.

XV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 70.

Komora će početi sa radom najkasnije u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 71.

Ministar finansija imenovaće predsednika i deset članova Pripremne komisije, čiji je zadatak izrada statuta i drugih opštih akata, priprema za izbor organa, kao i obavljanje drugih poslova neophodnih za početak rada Komore.

Sredstva za rad Pripremne komisije obezbeđuju se iz budžeta Republike Srbije.

Ministarstvo obezbeđuje prostorije za rad Pripremne komisije.

Početak rada Komore prestaje sa radom Pripremna komisija.

Član 72.

Prvi Savet Komore ima predsednika, potpredsednika i devet članova, od kojih su pet iz reda Pripremne komisije. Ostala četiri člana imenuje Skupština Komore.

Član 73.

Licima koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona stekla stručna zvanja u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni list SRJ", br. 46/96, 74/99, 22/01 i 71/01) i Zakonom o računovodstvu i reviziji ("Službeni list SRJ", broj 71/02 i "Službeni glasnik RS", broj 55/04), priznaju se ta zvanja.

Licima koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona stekla sertifikat ili rešenje o zvanju ovlašćeni revizor, polaganjem po programu Savezne vlade, priznaje se profesionalno zvanje ovlašćeni revizor, u skladu sa ovim zakonom.

Licima koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona stekla sertifikat ili imaju rešenje o zvanju ovlašćeni revizor bez polaganja ispita u skladu sa Zakonom o reviziji računovodstvenih izveštaja ("Službeni list SRJ", br. 30/96, 74/99, 1/00 i 71/01), priznaje se profesionalno zvanje ovlašćeni revizor u skladu sa ovim zakonom.

Lica iz st. 2. i 3. ovog člana mogu da obavljaju reviziju finansijskih izveštaja iz člana 38. stav 2. ovog zakona i bez licence za obavljanje ovih poslova, a najduže do isteka jedne godine od dana donošenja propisa iz člana 39. stav 2. ovog zakona, u kom roku su dužna da steknu licencu za obavljanje revizije finansijskih izveštaja.

Izuzetno, licima koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona stekla sertifikat ili imaju rešenje o stručnom zvanju revizor, polaganjem ispita po programu Savezne vlade ili bez polaganja ispita, kao i licima koja su stekla stručno zvanje ovlašćeni računovođa, u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni list SRJ", br. 46/96, 74/99, 22/01 i 71/02), priznaju se ta stručna zvanja. Navedena lica mogu da obavljaju reviziju finansijskih izveštaja iz člana 38. stav 4. ovog zakona najduže tri godine od dana obrazovanja komisije iz člana 6. stav 1. ovog zakona, u kom roku su dužna da polože ispit i dobiju sertifikat za profesionalno zvanje ovlašćeni revizor i licencu za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja

Lica iz st. 2. i 3. ovog člana upisuju se u Registar iz člana 51. stav 1. tačka 5) ovog zakona.

Član 74.

Lica koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona započela polaganje ispita po programu Savezne vlade za sticanje zvanja revizor i ovlašćeni revizor, mogu da polože preostale ispite po programu po kojem su započela polaganje tog ispita, najkasnije u roku od godinu dana od dana obrazovanja komisije iz člana 6. stav 1. ovog zakona.

Član 75.

Preduzeća za reviziju koja su do dana stupanja na snagu ovog zakona dobila dozvolu, odnosno licencu od Saveznog ministarstva finansija dužna su

da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona najkasnije u roku od godinu dana od dana propisivanja uslova za sticanje licence za obavljanje poslova revizije finansijskih izveštaja iz člana 39. ovog zakona.

Uz zahtev za izdavanje dozvole iz člana 42. stav 1. ovog zakona, preduzeća za reviziju dužna su da dostave i dokumentaciju iz stava 2. tog člana, kao i svu potrebnu dokumentaciju na zahtev Ministarstva.

Član 76.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o računovodstvu i reviziji ("Službeni list SRJ", broj 71/02 i "Službeni glasnik RS", broj 55/04).

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona, primenjivaće se podzakonski akti doneti na osnovu zakona koji prestaje da važi u smislu stava 1. ovog člana, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 77.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".